

**T.C.
Milli Eğitim Bakanlığı
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü**

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ

EL DOKUMA ELEMANI

**MODÜLER PROGRAMI
(YETERLİĞE DAYALI)**

**Hayat Boyu Öğrenme
LifeLong Learning**

**2013
ANKARA**

ÖN SÖZ

Günümüzde mesleklerin değişim ile karşı karşıya olması ve daha karmaşık bir yapıda bulunmaya başlaması nedeniyle, meslekî yeterliklerin de geniş tabanlı bilgilere, becerilere ve tavırlara dayalı olmasını ve programların buna göre geliştirilmesini zorunlu hale getirmektedir.

Program çalışmalarını kapsamında yapılan sektör tarama ve inceleme çalışmaları sonucunda sektörde faaliyet gösterilen meslekler saptanarak bu meslekler ikinci, üçüncü ve dördüncü seviye meslek gruplarına ayrılmıştır. Sektörde çalışan kişilerin görüş ve önerilerinden yola çıkılarak her meslek dalına ait anket soruları hazırlanmış daha sonra anketler yurdun çeşitli bölgelerinde uygulanarak mesleklere özgü yeterlikler belirlenmiştir.

Program geliştirme sürecinin her aşamasında üniversitelerin ve ülkemizin önde gelen sektör temsilcileri ile iş birliği yapılmış kişi ve kurumların program çalışmalarına doğrudan katkıları sağlanmıştır. Sektör ve yükseköğretim kurumlarının beklentileri programa yansıtılarak mesleklere ait belirlenen yeterlikler öğretim programları ve modüllerin temel dayanağını ve içeriğini oluşturmuştur.

Uluslar arası düzeyde meslek elemanlarından beklenen yeterlikler çeşitli araştırmalar ve yerli/yabancı uzman görüşlerine dayanılarak tespit edilmiş, elde edilen sonuçlar program çalışmalarına aktarılmıştır.

El Sanatları Teknolojisi alanı öğretim programları, gelişmelere bağlı olarak esnek ve sürekli güncellenmeye uygun bir yapıda tasarlanmıştır. Bireyler kazandıkları güncel meslekî yeterlikler doğrultusunda istihdam edilebileceklerdir.

El Sanatları Teknolojisi alanı altında yer alan mesleklerde ulusal ve uluslar arası düzeyde standartlara uygun, her yaşta ve düzeyde bireye meslekî yeterlikler kazandıracak eğitim ve öğretim olanağı sunulmuştur.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	1
EL DOKUMA ELEMANI PROGRAMINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR.....	3
MESLEK ELEMANI TANIMI.....	3
GİRİŞ KOŞULLARI	3
İSTİHDAM ALANLARI	3
EĞİTİM-ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	3
EĞİTİMCİLER.....	3
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	3
BELGELENDİRME	3
YATAY VE DİKEY GEÇİŞLER.....	4
EĞİTİM SÜRESİ.....	4
ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	4
İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK KURUM VE KURULUŞLAR	4
ÖĞRENCİ/KURSIYER KAZANIMLARI.....	4
EĞİTİM-ÖĞRETİM FAALİYETLERİ	5
MESLEKİ GELİŞİM MODÜLLERİ	5
MODÜL VE İÇERİKLERİ.....	6
YETERLİK VE MODÜL TABLOSU	6

Hayat Boyu Öğrenme
LifeLong Learning

EL DOKUMA ELEMANI PROGRAMINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

ALAN : EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ
MESLEK : HALI DESİNATÖRLÜĞÜ
MESLEK SEVİYESİ : 4.SEVİYE
MESLEK ELEMANI TANIMI

İpleri boyama, dokuma araç gereçlerini kullanma, dokumaya hazırlık yapma, dokuma yapma ve dokumayı bitirme yeterliklerini kazandırmaya yönelik bilgi ve becerisine sahip nitelikli kişidir.

GİRİŞ KOŞULLARI

1. İlköğretimi tamamlamış olmak.
2. Mesleğin gerektirdiği işleri ve yeterlikleri yapacak bedensel ve fiziksel özelliklere sahip olmak.

İSTİHDAM ALANLARI

Mesleğin gerektirdiği yeterlikleri kazanan bireyler El Sanatları Teknolojisi alanında,

1. Dokuma fabrikaları,
2. Dokuma ve boya atölyeleri,
3. Halı deseni hazırlayan işletmeler,
4. Turistik ve hediyelik eşya üretimi yapan işletmeler,
5. El halısı dokuyan atölyeler
6. Desen üretimi yapan işletmeler,
7. Kendi işyerinde veya evinde vb. yerlerde çalışabilirler.

EĞİTİM-ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI

1. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı eğitim kurumlarında eğitim verilmektedir,
2. Programın uygulanabilmesi için El Sanatları Teknolojisi alanı, standart donanımları ve mesleklerin gerektirdiği ekipmanlar sağlanmalıdır.

EĞİTİMCİLER

1. Programın uygulanmasında El Sanatları Teknolojisi alanında eğitim almış ve tercihen sektör deneyimi olan alan öğretmenleri görev almalıdır.
2. Programın uygulanmasında gerektiğinde El Sanatları Teknolojisi alanında sektör deneyimi olan teknisyen ve meslek elemanlarından yararlanılabilir.
3. Usta öğretici, bu programla ilgili modül ve yeterlikleri almış olmalıdır.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

- Bireylerin, çeşitli ölçme araçları kullanılarak,
1. Modüllerin sonunda kazandığı yeterlikler ölçülecektir.
  2. Modüller ile kazandıkları bilgi, beceri ve tavırları ölçülecektir.
  3. Ölçme sonuçları program sonunda değerlendirilecektir.
  4. Eğitim kurumunda, işletmede ve kendi kendilerine yaptıkları tüm öğrenim faaliyetleri değerlendirilecektir.

BELGELENDİRME

Sertifika programlarında, meslek elemanlarının sahip olduğu yeterlikleri kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilir. Bu programlarda mesleğin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.

- Sertifika öğretim programı sürecinde bireylerin tamamladığı modüller, aldığı eğitimin tümü ve kazandıkları yeterlikler belgelendirilir.
- Öğretim programının sonunda mesleğin yeterliklerini kazanan bireylerin aldığı belgeler mevzuat doğrultusunda sertifikada değerlendirilir. Bireyler mesleğin düzeyine göre mesleğinde sertifika alabilir.
- Bireyler gelecekte meslek değiştirmek veya mesleğin ilişkili olduğu diğer mesleklere geçmek amacıyla eğitim almak isterse, kazandığı yeterlikler değerlendirilecektir.
- Fark modüllerini tamamlayanlar ikinci bir meslekte kendini yetiştirebilecektir.
- Öğretim programından ayrılan bireyin kazandığı yeterlikler belgelendirilerek istendiğinde diğer sertifika programlarında değerlendirilir.
- Mesleğin seviyesine ve yeterliklerine sahip olanlar sertifika almaya hak kazanır ve ilgili iş yerlerinde çalışabilirler.

YATAY VE DİKEY GEÇİŞLER

Mesleğe yönelik geniş tabanlı yeterlikler kazandırmak hedeflenmiştir.

1. Eğitimin sonunda, mesleğinde sertifika alan birey gerektirdiğinde fark eğitimi olarak diploma programını tamamlayabilir.
2. Mesleki eğitim alan veya bitirmiş olan birey, gerekli modülleri tamamlayarak alandaki diğer dallar/meslekler arasında geçiş yapabilir.

EĞİTİM SÜRESİ

1. Meslek programının toplam eğitim süresi **1520/1136** saat olarak planlanmıştır. Bu süreye 320/88 saatlik Mesleki Gelişim Modülleri ile 864 saatlik Mesleki Uygulamalar süreleri ilave edilecektir.
2. Eğitim süresinin okul, işletme ve bireysel öğrenme için ayrılmış dağılımı modüller ile ilgili açıklamalarda belirtildiği gibi uygulanır.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

Modüler öğretime yönelik olarak bireysel öğrenme yöntem ve teknikleri uygulanır.

1. Eğitimciler bireylere rehberlik eder.
2. Bireyler kendi kendine öğrenmeye teşvik edilir.
3. Bireylerin aktif olması sağlanır.
4. Bireyler araştırmaya yönlendirilir.
5. Bireyler kendi kendilerini değerlendirebilir.
6. Bireylere mesleki yeterlik kazandırmaya yönelik yöntem ve teknikler uygulanır.

İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK KURUM VE KURULUŞLAR

Bireyler, programın gerektirdiği öğretim faaliyetleri, istihdam olanakları ve planlama konularında, çevredeki üniversiteler, sivil toplum örgütleri, doküma firmaları ve atölyeleri ilgili meslek odaları ve kursiyerlerin çevrede konuyla ilgili olarak iletişim kurabileceği araştırma, gözlem ve uygulama yapabileceği her türlü kurum ve kuruluşlar meslek elamanları ile işbirliği yapılarak yönlendirilir.

ÖĞRENCİ/KURSIYER KAZANIMLARI

Programın sonunda mesleğe yönelik olarak öğrenci / kursiyer,

1. Mesleğin ait olduğu alandaki temel bilgi ve becerileri kazanabilecektir.
2. Alanın gerektirdiği temel yeterliklere sahip olabilecektir.

3. Mesleğin gerektirdiği işleri yapabilecektir.
4. Mesleğin gerektirdiği özel mesleki yeterlikleri kazanabilecektir.
5. Öğrenci/Kursiyer merkezli daha aktif ve kendi hızına göre öğrenme olanağı tanıyan kazanımlara sahip olabilecektir.

EĞİTİM-ÖĞRETİM FAALİYETLERİ

1. Sertifika programında yer alan modüllerde öngörülen eğitim-öğretim uygulamaları yapılır.
2. Her merkez, 864 saatlik Mesleki Uygulamaların içeriğini ağırlıklı olarak mesleğe ait modüllerden olmak üzere, sektörün beklentilerini yansıtacak modüllerden oluşturur. Mesleki uygulamalar, modüllerdeki öğrenme faaliyetlerinin uygulamalarından oluşur.

MESLEKİ GELİŞİM MODÜLLERİ

1. Öğrenci/kursiyerin yaşam boyu kullanabileceği ve mesleki gelişmesine yararlı olabilecek, iyi ilişkiler kurabilme, öğrenmeyi öğrenme, bilgiye ulaşma, girişimcilik ve iş fikirleri üretme, işe uyum sağlama, kendini geliştirme ve problem çözme gibi bilgi ve becerilerin kazandırıldığı modüllerdir.
2. Bu modüller ile öğrenci/kursiyerlere ulusal ve uluslararası iş gücünden beklenen yeterlikleri kazandırmak amaçlanmaktadır.
3. Mesleki gelişim modül tablosundan, çevrenin istihdam durumu, öğrenci/kursiyerlerin hazır bulunuşluk düzeyi göz önüne alınarak modüller seçilecek ve yeterlik tablosunda yer alan süreye ilave edilecektir.
4. Dördüncü seviye meslek elemanları, bütün mesleki gelişim modüllerini tamamlamış olacaklardır.
5. Mesleki gelişim modülleri programlardan bağımsız olarak da kullanılabilir.

KAZANDIRILAN YETERLİKLER	DERSİN MODÜLLERİ	SÜRE
1 Sağlıklı ve etkili iletişim kurmak ve sürdürmek	İletişim	40/8
2 Öğrenme ihtiyaçları doğrultusunda bilgi ve veri toplamak	Bilgiye Ulaşma ve Veri Toplama	40/8
3 Uygulanabilir girişimci (iş) fikirler üretmek	Girişimci Fikirler Üretme	40/8
4 Girişimci (iş)fikri geliştirmek ve planlamak	Girişimci Fikri Geliştirme	40/8
5 İşletme kurma ve geliştirme ile ilgili faaliyetleri yürütmek	İş Kurma ve Geliştirme	40/16
6 İşçi sağlığı mevzuatına uymak ve iş güvenliği önlemlerini almak	İş Güvenliği ve İşçi Sağlığı	40/24
7 Çevreye karşı duyarlı olmak ve çevreyi korumak	Çevre Koruma	40/8
8 Kendini geliştirerek karşılaştığı problemleri çözmek	Problem Çözme	40/8

MODÜL VE İÇERİKLERİ

- Öğrenme süresi her modül için toplam 40 saattir.
- Kazandırılacak yeterliğe bağlı olarak her modül 40/8, 40/16, 40/24, 40/32, 40/40 olarak yapılabilir.
- Modüllerde önerilen bu süreler öğrenme faaliyetlerindeki teorik ve uygulamalı tüm içeriği kapsar.
- Modül içeriğindeki öğrenme faaliyetinin uygulanması olanağı olmadığında, diğer okullarla ve işletmelerle iş birliği çerçevesinde uygulamalar yapılabilir.
- Kursiyer/öğrencinin önceden kazandığı yeterlikleri tekrar alma zorunluluğu yoktur.
- Modül ve yeterlikler programdaki uygulama sırasına göre alınacaktır.
- Programda yer alan modül ve yeterliklerin uygulama sırası zümre kararı ile belirlenir.

NOT: El Dokuma Elemanı programı yeterlikler tablosu ve modülleri aşağıda verilmiştir.

YETERLİK VE MODÜL TABLOSU

YETERLİKLER		MODÜLLER	SÜRE
1	Nokta ve çizgi ile yüzey düzenlemek	Nokta ve Çizgi	40/32
2	Objeleri açık-koyu ve ışık-gölge ile çalışmak	Açık-Koyu ve Işık-Gölge	40/24
3	Formları tasarı ilkelerine göre yüzey içinde düzenlemek	Tasarı İlkeleri	40/24
4	Kompozisyonu renklendirmek	Renk	40/32
5	Doku yorumlarıyla yüzey oluşturmak	Doku	40/24
6	Özgün strüktür uygulamaları yapmak	Strüktür	40/24
7	Bitkisel lifleri tanımak	Bitkisel Lifler	40/32
8	Hayvansal lifleri tanımak	Hayvansal Lifler	40/32
9	Kimyasal lifleri tanımak	Kimyasal Lifler	40/32
10	Geleneksel Türk dokuma sanatlarını incelemek	Geleneksel Türk Dokuma Sanatları	40/8
11	Boyaya hazırlık yapmak	Boya Hazırlama	40/32
12	İpleri boyamak	İpleri Boyama	40/32
13	İpek boyama yapmak	İpek boyama	40/32
14	Çarpına dokumada desen hazırlamak	Çarpına dokumada Desen	40/32
15	Çarpına dokumaya hazırlık yapmak	Çarpına dokumaya Hazırlık	40/32

16	Çarpana dokuma yapmak	Çarpana Dokuma	40/32
17	Dekoratif çarpana ürünler yapmak	Dekoratif Çarpana Ürünler	40/32
18	Çarpana dokuma giysi aksesuarları yapmak	Çarpana Dokuma Giysi Aksesuarları	40/32
19	Basit kirkitli dokuma desenleri çizmek	Kirkitli Dokumalarda Basit Desen Çizimleri	40/24
20	Kirkitli dokuma tezgahları kurmak	Kirkitli Dokuma Tezgahları	40/32
21	Kirkitli dokumalarda çözgü hazırlamak	Kirkitli Dokumalarda Çözgü	40/32
22	Kirkitli dokumalarda başlama işlemleri yapmak	Kirkitli Dokumaya hazırlık	40/32
23	İlikli kilim dokumak	Kilim Dokuma-1	40/32
24	Kontürlü kilim dokumak	Kilim Dokuma-2	40/32
25	Cicim dokuma yapmak	Cicim Dokuma	40/32
26	Zili dokuma yapmak	Zili Dokuma	40/32
27	Sumak dokuma yapmak	Sumak Dokuma	40/32
28	Halı dokuma yapmak	Halı Dokuma	40/32
29	Kirkitli dokumalarda bakım onarım yapmak	Kirkitli Dokumalarda Bakım Onarım	40/32
30	Mekikli dokumada desen hazırlamak	Mekikli Dokumada Desen	40/32
31	Mekikli dokumaya hazırlık yapmak	Mekikli Dokumaya Hazırlık	40/32
32	Bezayağı dokuma yapmak	Bezayağı Dokuma	40/32
33	Panama dokuma yapmak	Panama Dokuma	40/24
34	Rips dokuma yapmak	Rips Dokuma	40/32
35	Dimi dokuma yapmak	Dimi Dokuma	40/32
36	Atlas dokuma yapmak	Atlas Dokuma	40/24
37	Karışık örgülerle dokuma yapmak	Karışık Örgülerle Dokuma	40/32
38	Peşkir dokuma yapmak	Peşkir Dokuma	40/32
TOPLAM			1520/1136
MESLEKİ UYGULAMALAR			864
MESLEKİ GELİŞİM MODÜLLERİ			320/88
GENEL TOPLAM			2088